

Jeg kjenner
Bente!

Bente er, 57 år journalist,
fraskilt, ingen barn.
Spilt av Mette Arnstad.

Hanne!

Hanne er lærer, gift og
har to voksne barn.
Spilt av Greteliii Tangen.

FORSKNING OG DEMENS:

Hvor er jeg nå? Hvordan havnet jeg her? Og hvordan i all verden finner jeg veien hjem? Hvorfor ligger nøklene i kjøleskapet og hva heter egentlig vennen som står foran meg nå?

Demens angriper hjernen og forandrer livet til dem som rammes og dem som står rundt. Det store medisinske gjennombruddet i forskning på nye demenslegemidler er ennå ikke kommet. Demensforskningen har opplevd en stor nedtur. Det sporet forskere flest har fulgt det siste tiåret, nemlig teorien om at sykdommen skyldes en spesifikk proteinforandring i hjernen, knyttet til stoffet amyloid, ser ut til å ha vært et blindspor. Internasjonale forskningsprosjekter har ikke ført fram. Men ifølge forskere er det grunn til håp og optimisme for bedre forebygging, sikrere diagnostisering og mer effektiv behandling. Det positive nå er at kortene må legges på nytt. Det er mye større åpenhet og alle som jobber

på dette feltet samarbeider mye tettere enn tidligere.

Noe nytt hovedspor har ikke pekt seg ut i jakten på årsaken til demens. Ulike forskningsprosjekter følger hver sine veier og deler på sine funn.

Kan betennelsesforandringer eller forandringer i blodårer være en grunn til at noen mennesker rammes av demens? Kan C-vitaminer og antioksidanter stoppe utviklingen av sykdommen, eller kan E-vitamin hjelpe? Hva er genetisk betinget, kan høyt kolesterolnivå øke risikoen? Dette er blant spørsmålene forskere verden rundt prøver å finne svar på. På Stavanger Universitetssykehus (SUS) undersøker legene blant annet om blåbærekstraktet Medox kan være en nøkkel i behandling. I laboratorier studerer de virkningen av å tilføre ekstrakter fra blåbær på hjerneceller. Og de samarbeider med noen av de fremste forskerne på området, blant annet forskere ved Karolinska Universitetssjukhuset i Stockholm.

Selv om flere får demens, øker ikke hyppigheten. At flere rammes, skyldes at befolkningen blir eldre. Når flere er opptatt av å leve sunt og aktivt, er det færre som får Alzheimers og andre typer demens.

FAKTA OM DEMENS:

Ulike sykdommer: Alzheimers er den vanligste formen for demens, men det finnes flere ulike sykdommer som gir lignende symptomer.

Folkesykdom: 70.000 nordmenn lever med demens. Sykdommen er uvanlig blant mennesker under 60 år. Forekomsten øker med økende alder. 15-20 prosent av mennesker over 75 år har en eller annen form for demenssykdom. Tidlige tegn: Å glemme steder, ansikter, ord, desorientering om tid og sted, problemer med abstrakt tenkning, atferdsendring, forandringer i humør, mindre evne til å ta initiativ.

Forebygging: Sunn livsstil forebygger demens. Det er forskere enige om. Ved å spise fornuftig, holde seg i god form og ikke røyke kan man redusere risikoen for å få demens. I noen grad er demenssykdommer genetisk betinget.

Behandling: Ingen medisin kan kurere demens, men det finnes medisiner som forsinket utviklingen. Aktivitet og sunt kosthold bidrar også til å holde demenspasienter friskere lenger.

Jan Vincents Johannessen har skrevet dette diktet spesielt til Cissy Schick. Det ble første gang lest som prolog til Leon Jarners Minnekonserter i Universitetets aula 6. mars 1996 av Lise Fjeldstad. Cissy Schick tok initiativet til å opprette stiftelsen Leon Jarners Minnefond til fremme av forskning om Alzheimers sykdom og aldersdemens. Leon Jarner ønsket å hjelpe mennesker som led av Alzheimers sykdom/aldersdemens, et ønske som ble satt ut i livet av hans søster etter hans død. Leon Jarner og Cissy Schick hadde en søster som fikk Alzheimers sykdom.

I SKUMRINGSLANDET

når solen og månen flyter sammen
og dager og netter blir skumringsgrå
og du sitter alene i skumringslandet
som ingen andre enn du kan nå
sitter alene
og gjør meg alene
så inderlig nær
og så inderlig fjern
med øyne så dype
som nattstille tjern
var der en krusning
er det tanker som vaker
var det noe jeg drømte
og ønsket jeg så
jeg kaster ut ord
men får ingen tilbake
bare lyd mot et vindu med
haspene på
jeg ser at du går der
du tasser omkring
og lever i minner
om det du har opplevd
og det som kanskje aldri
har hendt
mens kroppen din sviner
som alt jeg har kjent
husker du ikke
at våren var i deg
at livet ditt var
som en dansende alv
hvordan kan du glemme det
kjæreste fremmede

at du lukker deg inn
i ditt dypeste selv
hvor finnes det lys
som kan vise deg veien
til alt det vi hadde
og alt det du var
da kroppen din lekte
og hjernen var klar
la meg holde deg inntil meg
kjæreste kjære
og lær meg å lære
det jeg må forstå
at du sitter alene
i skumringslandet
som ingen andre enn du
kan nå
sitter alene
og gjør meg alene
så inderlig fjern
og så inderlig nær
la meg holde deg inntil meg
kjæreste kjære
du er min slik du var
og min slik du er

Vera!

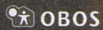
Vera er psykolog, med liten orden i eget liv.
Spilt av Ragnhild Hiorthøy.

Marie!

Marie er 20 år yngre enn de andre venninnene og fersk i venninnegjengen. Bor sammen med Bentes eksmann.
Spilt av Marianne Holter

JEG HETER BENTE AV: RIKKE WÖLCK

REGISSØR OG OVERSETTER: SVEIN HARRY SCHÖTTKER HAUGE SCENOGRAF OG KOSTYMEDESIGNER: TERESE ARILDSDATTER RIIS
DRAMATURG: CARL JØRN JOHANSEN MASKØR: JILL TONJE HOLTER LYSDESIGNER: HAAKON ESPELAND VIDEODESIGN: HENRIK TANGEN
MEDVIRKENDE: METTE ARNSTAD, MARIANNE HOLTER, GRETILL TANGEN & RAGNHILD HIORTHØY
FOTO: TOMMY ELLINGSEN FORLAG: NORDISKA APS MUSIKKEN ER FRA ALBUMET SENTIMENTAL JOURNEY AV NILS LANDGREN

SCENE
SKIFTE

